

SIMON LELIC

A
HÁZ

NEXT21

Budapest, 2021

A fordítás alapjául szolgáló mű:
Simon Lelic: *The House*

Original English language edition first published by Penguin Books Ltd, London
Copyright © Simon Lelic, 2017
The author has asserted his moral rights All rights reserved.

Hungarian translation © Uram Tamás, 2021

© Next21 Kiadó/XXI. Század Kiadó, 2021

Next21 Kiadó Kft., Budapest
Felelős kiadó Bárdos András és Rényi Ádám
Kiadványfelelős Kovács-Rényi Anna

Szerkesztette Borus Judit
Korrektúra Spirk Ildikó
Borítóterv Tabák Miklós
Tördelés Váraljai Nóra

Nyomás és kötés

ISBN 978 615 6122 86 5

Anjának.
És a nagypapájának.

Amikor a kezem lecsusszan a késről, arra gondolok, nem is volt olyan nehéz használni, mint feltételeztem. Eleinte mámoros elégedettséget érzek, de azután észreveszem a vért. Szaporán, állhatatosan folyik a sebből. Beszennyezi a pulóveremet, a nadrágomat, még a padlót is, és elégedettségem hirtelen félelembe csap át. Félresiklott a dolog, döbbenek rá. Ez a dolog, amit olyan gondosan kiterveltem: alapvetően és szörnyűségesen félresiklott ez az egész.

I

Jack

Tegnap éjjel megint kint voltak a rendőrök. A vendégszoba ablakából figyeltem őket a házunk mögötti kis átjáróban. Nem láthattak meg. Nem hiszem, hogy megláthattak volna. Különben pedig, mi van, ha mégis? Nem mintha bármi rosszat tettem volna. Az ilyesmi tökéletesen természetes dolog, nem igaz? Az autósok is lassítanak egy baleset helyszínéhez érve. A rendőrök talán inkább azt furcsállták volna, ha nem bámészkodom. Mármint, onnan, ahol álltam, nem láttam, de lefogadom, hogy a többi szomszéd is ezt tette. A villany mindenhol leoltva. Mindenki diszkréten a függöny leple mögé húzódott. Csak az nem tetszett, hogy az a benyomásom támadt, mintha odakint mindenki lopva engem figyelne. Mintha csak színjáték volna a rendőrök jelenléte odakint, éjnek idején. Emlékeztető.

Te jó ég, ez kemény. Keményebb, mint vártam. Kitalálni, hogy hol kezdjek bele, talán ez a lényeg. Nem vagyok Syd. Tudom, mi jár a fejében, milyen következtetéseket vont le máris, de én máshogy dolgozom fel a történéseket. Ha vele kezdünk, nem tudom, hol lyukadtunk volna ki, és szinte biztosra veszem, hogy fogalmam se volna, onnan hogyan tovább.

Számomra, gondolom, az egyetlen logikus döntés, ha annál a napnál kezdem, amikor először láttuk a házat. Ez még áprilisban volt. Most szeptember van. Szeptember tizenegyedike. Hajnali 3.17, egészen pontosan. Syd ágyban, én

viszont ha akarnék se tudnék aludni. Igazából szerintem ő sem alszik. Hetek óta nem alszik rendesen. Én elég könnyen álomba szenderülök. Minden este úgy vagyok vele, hogy biztos nem fog sikerülni, de hát ennyit tesz a kimerültség, gondolom, a sok aggodalmaskodás. Ma éjjel viszont, hogy közös döntésünket meghoztuk, bele akartam vágni végre.

Nagyon sok mindent kell végigvennünk, nagyon kevés idő alatt.

Tehát a nyílt napon kezdődött. Nyilván így kellett lennie, bár magában abban a napban nem sok szokatlan volt. A tömegre emlékszem; hogy amikor eljött az idő, milyen sokan szuszakolódtak be a bejárati ajtón. Merthogy, tudják, sorállás volt. Rendezett sor helyett viszont inkább azokra az én-voltam-itt-előbb jellegű, kaotikus tülekedésekre gondoljanak, amilyeneket a buszmegállóban látni. Negyven perccel a kitűzött időpont előtt érkeztünk, de már akkor fél tucat pár ott várakozott.

De ebben semmi szokatlan nem volt. Alap, ha Londonban meg akarsz nézni egy eladó házat. Az viszont furá volt, hogy nem csak a házat kínálták megvételre. A leendő vevő egyben a ház teljes berendezését is megvásárolta. És amikor Syddel végre bejutottunk, azt láttuk, hogy az összes helyiség dugig van kacatokkal. Igazi, lomtalanításból hazavonszolt kacatokkal. Könyvek, ruhák, kabátok, a falak minden egyes négyzetcentiméterén képek, formát és méretet figyelmen kívül hagyva egymásra halmozott kartondobozok, plusz kis és nagy bútordarabok az összes zugban. A Jenga torony bentlakásos, életre-halálra játszott változata.

Ja, és a madarak. A tulajdonos szemlátomást odáig volt a tetemekért. Állatpreparálás: hogy művelte is vagy csak gyűjtötte, nem derült ki számomra. Volt sólyom, sirály, de

még egy galamb is akadt az igencsak vegyes madárrajban. Nyilván Syd is felfigyelt rájuk. Emlékszem, csodáltam is, hogy nem fordult sarkon és masírozott ki rögtön, ahogy megpillantotta őket.

Az ingatlanügynök azt a mesét adta le, hogy a tulajdonos megismerkedett egy nővel az interneten. Aki Ausztráliában lakik, ugyebár, és a pasas hanyatt-homlok rohant, hogy együtt lehessenek. És slussz. Amúgy is a nyugdíjhatár közelében járt már, de kilépett a munkahelyéről, faképnél hagyta a barátait, és az ingatlanügynökre bízta a házat, hogy adjon rajta túl, tetemekkel és berendezéssel együtt, cakkompakk. Ami, feltételezem, ügyes vevőfogó szöveg volt, és megmagyarázta az éktelen rumlit, de én személy szerint soha nem éreztem meggyőzőnek. Mármint: ugyan ki tenne ilyet? És – egy pillanatra félretéve a mesekönyvbe illő magyarázatot – miért?

Szóval igen, ez furcsa volt, és engem elég rendesen nyugtalanított is. Talán nem zavart volna ennyire a dolog, ha amúgy beleszerettem volna a házba. Mármint a beosztásával nem lett volna gond, és bőven volt hely is (nappali, ebédlő, egy, kettő, három hálószoba – a beépítetlen padlásról nem is beszélve). Maga az épület viszont... hátborzongató volt. Nincs más szó a jellemzésére. Elvadult kert, a ragyás falak nagyjából annyira szemet gyönyörködtetőek, mint egy bőrbetegség. A ház magában állt („szeparált elhelyezkedés”, lelkendezett az ismertető szöveg), mintha félrehúzódt volna a többitől. Egyik oldalán biztonságot keresően összebújó sorházak, neki hátat fordító tömbház a másikon. Valahogy kiközösítettnek tűnt – és ilyen érzést is árasztott magából.

Gondolom, mindezzel csak azt akarom mondani, hogy nem tetszett a hely. Az a rengeteg lom, maga az épület: nem tűnt jó vételnek, és kész. Főhetett a fejem, mert Syd viszont

láthatóan odáig volt érte. Tudtam, hogy így lesz. Ő is tudta, hogy így lesz: ő találta a házat a neten, és ő ragaszkodott ahhoz is, hogy legalább fél órával a megadott időpont előtt érjünk oda.

– Szóvaaal... – Emlékszem, így kezdte, amikor végre túl voltunk a ház megtekintésén. – Mi a véleményed? – A napaliban voltunk, a kandalló mellett. Emlékszem, egy öregebb pasas végig engem bámult a helyiség túlsó végéből. Szembeötlő voltam az edzőcipőmben és a rövid ujjú pólómban, az összes többi korombeli hapsi galléros inget, vasalt farmernadrágot és tükörfényes bőrcipőt viselt. Ezek alapvetően a Cityben dolgozó yuppie-k voltak, illetve – mint az engem bámuló pasas – elkényeztetett gazdag kis porontyok szülei. És valószínűleg már csak ezért sem osztozhattam Syd lelkesedésében. Nekünk Syddel bő két évünkbe került, hogy összekuporgassuk a foglalt, a vetélytárs párocskák többségének viszont elég volt ehhez egyetlen jól sikerült ügylet jutaléka. Ki gondolta volna, hogy egyáltalán labdába rúghatunk a nem éppen nekünk lejtő londoni pályán?

– Szerintem ez olyan, mint *Az Éhezők viadala* – válaszoltam feszengve. A filmnek arra a részére gondoltam, mielőtt felpörög a cselekmény, amikor a résztvevők még csak téblábolnak, és úgy tesznek, mintha barátok, szövetségesek volnának – miközben igazából alig várják, hogy halomra öljék egymást.

Syd értetlenül bámult rám. Konkrétan tudtam, hogy látta a filmet a moziban, de az ilyen dolgokat illetően nem működik valami fényesen a memóriája. Fiatalabb korában sokat szívott, és nem Marlboro Lightsot. Igazából egy csomó drogot kipróbált. Nem mondom, hogy én soha semmibe nem nyalintottam bele, de vannak emberek, akiket a kábítószert jobban a hatalmába kerít. Sydnek nehéz gyerekkora

volt. Sőt, borzalmas – annyira rossz, hogy a mai napig nem mondta el a teljes történetet. Amikor pedig később gondolatai támadtak, úgy vélem, a drogok abban is szerepet játszottak. Ő ezt tagadja. Azt mondja, akkorra már megtörtént a baj. Csakhogy a fű, a kokó, a tabletták és sorolhatnám még: az ilyesmi egyértelműen nyomot hagy az ember életén.

– Ez a rengeteg ember... – magyaráztam. – Mármint azt tudtam, hogy más érdeklődők is lesznek, de ilyen tömegre nem számítottam.

Syd a derekam köré fonta mindkét karját.

– Felejtsd el a többiekét egy pillanatra. A házról mit gondolsz?

Fél másodperccel tovább haboztam a kelleténél.

– Tetszik – mondtam végül. – Tényleg.

– De?

– Semmi de. Eléggé sötétek a helyiségek, amúgy ennyi.

Gondolom, Syd azt feltételezte, hogy csak ugyanazt a szerepet játszom, most éppen házvadászat közben, mint általában, a közös életünkben. Syd úgy dobálózik a pozitív megnyilvánulásaival, mintha gumicukrot osztogatna, én viszont mindeközben sztoikusán ballagok mellette, gumiabroncsokat rugdosva és falakat kopogtatva az öklömmel. Ritka, hogy tudom, mitől tartok pontosan (mégis minek kellene történnie, amikor belerúgsz egy autógumiba, azon kívül, hogy megsajdul a nagylábujjad?), de ez egy olyan szerep, amelyet valahogy magamra öltöttem. Ez a férfiak dolga, a kétkedés, tanultam meg valahol. Valószínűleg apámtól, aki egy vidámparki hullámvasutazás örömét is el tudta rontani. Plusz Sydnek határozottan szüksége van ellensúlyra. Ezért vagyunk annyira jók együtt. Ő nem hagyja, hogy túlságosan földhözragadt legyek; én pedig állandóan visszarángatom a felhők közül.

– Csak a borongós idő miatt – ellenkezett Syd. – És hogy ilyen sokan bezsúfolódtunk. Plusz láttad azt a rengeteg holmit?

Vártam, hátha szóba hozza a kitömött madarakat. Nem tette.

– Padlás is van – mondtam. – Ha a ház többi részében ilyen állapotok uralkodnak, mi lehet odafent?

Syd a plafon felé pillantott. Én is így tettem, és abban a pillanatban aggodalom fogott el, nehogy az egész épület ránk omoljon hirtelen.

– Hát – mondta Syd –, tehertaxit kell majd bérelnünk vagy ilyesmi. Fuvarost. Feltéve, hogy marad rá pénzünk.

Ekkor elmosolyodott, és tökéletesen formált fülkagylója mögé gyömszólt egy engedetlen hajfürtöt. Gyerekkoromban a szobám ablakával szemközt egy gyümölcsfa állt a házunk udvarán. Cseresznye, alma, fogalmam sincs. Tavasszal rózsaszínű virágözönbe borult, de gyümölcs soha nem termett rajta. A levelei viszont, ha felragyogtak a napfényben, sötét rózsafabarnák voltak. Syd haja, melyet soha nem fest, pontosan ugyanilyen színű.

– Jack? Nem foglak rábeszélni, hogy olyan helyen lakj, ahol nem akarsz. Ha tényleg nem tetszik, akkor menjünk.

Nem érzelmi zsarolás volt. Syd komolyan gondolta, amit mondott. Úgyhogy valószínűleg mondanom kellett volna valamit. Valószínűleg akkor és ott még elejét vehettem volna ennek az egésznek.

És el is jöttünk... de előbb ajánlatot tettünk a házra. Po-énból csak. Plusz, elismerem, azért, mert Syd egyértelműen beleszeretett a házba, hát hadd legyen neki karácsony. Ugyan mi bajunk lehetett belőle? Nem voltam odáig a helyért, de azért nem is utáltam kifejezetten – és különben se engedhettük meg magunknak. Tudtuk, hogy a jelzőloghitelünk

az irányarat sem fedezné, és várható volt, hogy mások erre még rá is ígérnek. Ekkora érdeklődés mellett semmiképpen nem lehettünk mi a befutók. Az a sok pénzes ember...

Úgyhogy az esélytelenek nyugalmával álltam a dologhoz.

Sydney

Jézusom. Tudtam, hogy rossz ötlet. Annyira tudtam, baszki.

Először is: ez nem egy kurva kísértethistória, rendben? Tegyük ezt tisztába rögtön az elején. *A ház magában állt, mintha félrehúzódt volna a többitől.* Mit képzelsz, ki vagy te, Jack – Stephen King? Hátborzongató ház, hátborzongatóan berendezve, az új lakók egy fiatal, boldog (fogjuk rá), végtelenül naiv és vidám pár. Együtt van minden hozzávaló. Ha ez tényleg egy Stephen King-regény volna, a harmadik fejezetben már kurvára zombi macskák rohangásznának.

De még egyszer mondom: ez nem egy kísértethistória. Igazából... igazából fogalmam sincs, mi ez. Ezért írom. Ezért *írjuk*. Így van, Jack? Hát nem ebben állapodtunk meg?

Tudom, hogy Jack mit próbál elérni. Azt akarja magukkal elhíttetni, hogy csak bejiedtünk, hogy csak képzeltük ezt az egészet. Illetve *képzeltém*. (A kábítószerek, Jack? *Tényleg??*) Csak hát a tárgyi bizonyítékok. Az *emlékeztetők*, vagy nevezzék őket, ahogy akarják. Itt vannak az íróasztalom fiókjában. És ez a *valami* az asztal tetején. Engem néz. Egyenesen rám szegeződik a tekintete. Nem áll szándékomban, de ha úgy döntenék, csak ki kellene nyújtanom a kezemet, és megérinthetném. Mert *valóságos*. Mint a vér: az is valóságos volt. Emlékszel a vére, Jack?? Mennyire szerettem volna, ha azt is csak képzeltük volna mindketten!

Jack egyelőre tagadásban van, ez a nagy helyzet. Próbál úgy tenni, mintha ez az egész nem is történe meg. Jack

problémájának része, hogy nem tudja elviselni a gondolatot, hogy az emberek rossz véleménnyel legyenek róla. Teljesen felhevül és kiveri a verejték, ha rászólnak a vonaton, amiért feltette a lábát a szemközti ülésre. Hogyan tudná kezelni most ezt... illetve azt, aminek kinéz. Nem mintha én annyira kezelném, viszont én legalább elismerem, hogy megtörténik. Mert tényleg kurvára olyan, mint egy horrortörténet, aláírom. Láttam dolgokat a szemem sarkából, és beképeztem magamnak dolgokat, amikről tudom, hogy igazából nem voltak ott. Viszont ez is... ez is ugyanúgy... része az egésznek. Jack, ezt te is átlátod, nem? Rohadtul emlélem, hogy ennyit azért átlátsz te is!

Per pillanat annyira dühös vagyok, hogy nem is tudom, van-e értelme folytatni ezt. Mármint ha a ház megvásárlása az én ötletem volt, akkor viszont az, hogy mindent leírjunk, egyértelműen Jacké. Csak azért hagytam magam rábeszél-
ni, mert ez még mindig jobb, mint nem csinálni semmit. Legalábbis akkor így gondoltam. Most? Most már nem feltétlenül.

Ja, és csak hogy tudd, Jack: naná, hogy festem a kurva hajamat.

És azt mondja, gumicukor. *Gumicukor.*

Kéne egy cigi. Kéne egy cigi, pedig nem is bagózom!

Elmentem sétálni.

Már majdnem bepötyögtem, hogy kerültem egyet a park körül, de igazából a trafikba mentem, egy tízszálas piros Marlboróért. Rögtön el is szívtam kettőt a sarkon: elárasztottam a szervezetemet nikotinnal és kipufogógázokkal. Nincs is jobb a friss levegőnél a felzaklatott idegekre, nem igaz?

Esküszöm, általában nem káromkodom ennyit. Persze káromkodni káromkodom, valószínűleg gyakrabban, mint

a velem egykorúak többsége, de amit itt művelek... Mi-csoda? Mindjárt megszámlolom. Négy „k” betűs szó csak az első néhány bekezdésben. Nyilván ideges vagyok, azért. Konkrétan cafatokban lógnak az idegeim. Nemsokára meg-értik majd, miért.

Viszont arra jutottam, valószínűleg túlreagálom a dolgot. Mármost amit Jack írt, és nem pedig azt, ami történik velünk. Azt hiszem, hogy *abban* a helyzetben kurvára meg-őriztem a hidegvérem. (Oké, ennyi volt, ígérem. A bejegyzés végéig nincs több káromkodás. Lélegezz szabályosan, Sydney. Gondolj a jógára.)

Az első reakcióm ez volt: nem egy valóságshow riport-szobájában „gyónunk”. Hogyan merészelsz ilyen felszínesen beszélni a múltamról? Hogyan merészelsz ítélni felettem, baszki? (A „baszki” káromkodás? Az lesz a szabály, hogy ha már hallottam az *EastEnders*-ben, akkor nem számít.) Vagy mint a drogokkal kapcsolatban: *vannak emberek, akiket a kábítószer jobban a hatalmába kerít*. Jack igazából arra gondol: hogyan lehettél ennyire ostoba, Syd? Mindaz után, ami addig történt veled, hogyan sétálhattál be így ebbe a csapdába? Jack csak azt nem érti – és valószínűleg soha nem is értette –, hogy milyen kétségbeesetten vágytam máshogy érezni magam a bőrömben, mint ahogy. Egy kiútra. *Bármilyen* kiútra. Amikor fogva tartanak egy tömlőben, a leghalványabb villanás is a nappali fényözön ígéretével kecsgett. És ha csatlódnod kell, ha kiderül, hogy csak egy lángoló lépcsőfeljárót látsz... Az ember a legutolsó szalmaszálaban is próbál megkapaszkodni.

Most már érted, Jack? Az érzést, hogy bármilyen kiút megteszi? Azok után, amik mostanában történtek velünk, azt hittem volna, hogy lassan neked is megvan az érzés. Hogy ezután majd...

Kezdem megint felhúzni magam.

Lélegezz, Sydney – emlékszel? *Ügyelj a légzésedre.*

Amúgy pedig, milyen „ezután”-ról beszélek? Mintha már vége volna a dolognak. Mintha az, ami történt, éppenséggel nem rohadtul csak a kezdet volna.

Azt kezdtem el mondani, hogy talán téves volt az első reakcióm. Talán pontosan az, amit írunk: gyónás. Lehetőség arra, hogy az összes gondolatot elmondjuk, ami megfordult a fejünkben, de mindig túlságosan udvariasak vagy túlságosan visszafogottak, vagy akármik voltunk ahhoz, hogy kifejezésre juttassuk. Ez is egy olyan hely lehetne, jutott eszembe a második cigi felénél. Tudják, mint egy pszichológus rendelője vagy ilyesmi, ahol *minden a szoba falai között marad*. Egy hely, ahol úgy lehetsz őszinte, hogy közben teljesen biztonságban érzed magad.

Egy biztonságos hely. Egy *menedék*: mint – elvileg – az otthonod. El kell ismernem, tetszik a szó hangzása.

És azon is gondolkodtam, amiben megállapodtunk. Azt mondtuk, nemcsak azt írjuk le, ami történt, hanem a gondolatainkat és az érzéseinket is. A hitelesség miatt: Jack ezt a szót használta. (Hogy ha netán bárki elolvasná, még akár hihessen is nekünk – ez az, amit nem mondott ki.) Szóval lehet, hogy Jack nem is csinált mást: csak pontosan azt, amiben megállapodtunk. Plusz nem arról van szó, hogy meglepetésként ért volna, amit leírt. Tudom, hogy hisztérikusnak tartja, ahogy mostanában viselkedem, és tudom, hogy időnként úgy gondolja, nem vagyok teljesen normális. Csak, ugye, amikor így leírva látod a dolgokat, olyan ez, mint... mint... mint az, hogy csak mert tudod, a pasid minden reggel szarik, még nem akarod nézni, ahogy ül a klotyón.

Úristen. Ez honnan jött?

Igazából csak annyit akarok mondani, hogy már nem vagyok annyira dühös. Illetve az vagyok, de az a sok minden, ami dühít, már korábban is dühített. Eleget jártam terápiára életemben, felismerem, hogy kur... iszonyúan csapongok. Csak kiengedtem a gőzt azzal, ahogy reagáltam. És tudják, mit? Tényleg jobban érzem magam. Soha nem voltam grafomán. Még naplót se vezettem soha (bánhatom. Jól megszédhettem volna magam a nyomorúságirodalom elburjánzásakor), de kezdem látni, hogy mi benne a jó. Az egyik pszichológusom konkrétan javasolta is (ne kérdezzék, melyik. Az évek során annyi különböző terapeutánál megfordultam, hogy egyetlen kardigán alakú pöttyé olvadtak össze): vezessek naplót. Jegyezzem fel a gondolataimat. Hátha segítene, mondta. Én meg, hogy leszereljem, közöltem vele, hogy meg fogom próbálni, azután semmi. Lehet, hogy mégis meg kellett volna fogadnom a tanácsát.

Jézusom, de fáj a kezem.

Most abba fogom hagyni. Például azért, mert csapongok. Plusz nem csak a kezem nem bírja a gyűrődést. Jack nem lesz elmosva attól, amit írtam. Semmivel nem vagyunk előrébb, mint amikor hozzákezdtem. De legalább hátrébb sem. Így van, Jack? És most már én is hiszek benne. Tényleg segít, hogy leírjuk a dolgokat.

Csak nem úgy, ahogy gondoltad.